

Sygn. akt I ACa 531/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2021 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Edyta Buczkowska-Żuk

po rozpoznaniu w dniu 29 listopada 2021 r. w Szczecinie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa P. H. (1)

przeciwko Skarbowi Państwa - Zakładowi Karnemu w N., Zakładowi Karnemu w G. i Aresztowi Śledczemu w S.

o zapłatę

na skutek apelacji powoda

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie

z dnia 2 czerwca 2021 r. sygn. akt I C 1017/17

I. oddala apelację;

II. zasądza od powoda na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 240 (dwieście czterdzieści) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego pozwanego w postępowaniu apelacyjnym.

SSA E. Buczkowska-Żuk

Sygnatura akt I ACa 531/21

UZASADNIENIE

Powód P. H. (1) pozwem złożonym do Sądu Okręgowego w Szczecinie w dniu 23 sierpnia 2017 r. przeciwko Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w N., Skarbowi Państwa – Zakładowi Karnemu w G., Skarbowi Państwa – Aresztowi Śledczemu w S. wniósł o zasądzenie od pozwanych na swoją rzecz kwoty 200 000,00 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wydania orzeczenia do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego na swoją rzecz kosztów procesu.

Powód domagał się zapłaty od pozwanego Skarbu Państwa reprezentowanego przez wskazane w pozwie jednostki penitencjarne zadośćuczynienia związanego z doznany cierpieniem psychicznym wynikającym z niezapewnienia mu pozwanych jednostek odpowiednich warunków odbywania kary pozbawienia wolności. Zdaniem powoda w czasie pobytu w powyższych jednostkach w latach 2007 – 17 nie zapewniono mu godnych warunków bytowych, sanitarnych i leczniczych, które uwłaszczały jego przyrodzonej godności i odbijały się negatywnie na jego zdrowiu psychicznym i fizycznym. Powód podkreślił, że warunki te były formą znęcania się nad nim poprzez celowe działania administracji niezgodne z prawem i były nałożeniem na powoda dodatkowej kary, która nie powinna mieć miejsca. Powód podkreślił, że przez szereg lat i zaniedbań ze strony pozwanego doznał uszczerbku na zdrowiu fizycznym i

psychicznym poprzez osadzenie w warunkach uwłaszczających godności ludzkiej. Wskazał, że warunki bytowe oraz elementarny brak poszanowania godności osobistej, które pozwany Skarbu Państwa stwarza podczas wykonywania kary osobom pozbawionym wolności, nie są gołosłownymi oszczerstwami ze strony powoda, a stanem faktycznym, który dotyka konkretnych ludzi.

W odpowiedzi na pozew pozwany Skarb Państwa wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej według norm przepisanych. Zdaniem pozwanego sytuacje, które wymienił powód nie miały miejsca, a jeśli nawet miały, to działania administracji jednostek pozostawały w zgodzie z aktualnie obowiązującymi regulacjami odnoszącymi się do zasad odbywania kary w warunkach izolacji więziennej. Tym samym pozwany w całości zaprzeczył argumentacji strony powodowej. Zdaniem pozwanego powództwo pozostawało ogólnikowe i gołosłowne, zaś lakonicznie przywołane przez powoda w pozwie okoliczności nie wskazują, aby zostały spełnione przesłanki odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego

Sąd Okręgowy w Szczecinie wyrokiem z dnia 2 czerwca 2021 r. w sprawie o sygn. akt I C 1017/17 w punkcie I oddalił powództwo, a w punkcie II odstąpił od obciążania powoda kosztami procesu na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego zostało poprzedzone poczynieniem następujących ustaleń faktycznych.

Powód P. H. (1) w przeszłości wielokrotnie był skazywany na karę pozbawienia wolności za popełniane przestępstwa. W związku z tym powód przebywał m.in. w następujących jednostkach penitencjarnych:

1. w Zakładzie Karnym w N.:

a. od 7 listopada 2006 r. do 28 listopada 2007 r.;

b. od 29 września 2015 r. do 13 października 2015 r. w celi nr(...) (pawilon F, oddział XXI);

c. od 5 stycznia 2017 r., w tym:

i. od 5 stycznia 2017 r. do dnia 10 marca 2017 r. w celi nr (...) (pawilon E, oddział XVIII);

ii. od 10 marca 2017 r. do 24 marca 2017 r. w celi nr(...) (pawilon F, oddział XX);

iii. od 24 marca 2017 r. do 29 marca 2017 r. w celi nr (...) (pawilon E, oddział XVIII);

iv. od 29 marca 2017 r. do 12 kwietnia 2017 r. w celi nr (...) (pawilon F, oddział XXI);

v. od 12 kwietnia 2017 r. do 28 czerwca 2017 r. w celi nr(...) (pawilon E, oddział XVI);

vi. od 28 czerwca 2017 r. do 12 lipca 2017 r. w celi nr(...) (pawilon F, oddział XX);

vii. od 12 lipca 2017 r. do 14 lipca 2017 r. w celi nr (...) (pawilon E, oddział XVI);

viii. od 14 lipca 2017 r. do 4 sierpnia 2017 r. w celi nr (...) (pawilon E, oddział XVI);

ix. od 4 sierpnia 2017 r. do 18 sierpnia 2017 r. w celi nr (...) (pawilon F, oddział XX);

x. od 18 sierpnia 2017 r. do 22 sierpnia 2017 r. w celi nr (...) (pawilon E, oddział XVI);

xi. od 22 sierpnia 2017 r. do 4 września 2017 r. w celi nr(...) (pawilon F, oddział XXI);

xii. od 4 września 2017 r. do 25 września 2017 r. w celi nr (...) (pawilon E, oddział XVI);

xiii. od 25 września 2017 r. do 27 września 2017 r. w celi nr(...)(pawilon E, oddział XVI);

xiv. od 27 września 2017 r. w celi nr(...) (pawilon E, oddział XVI);

2. w Zakładzie Karnym w G.:

a. od 16 września 2005 r. do 24 listopada 2005 r.;

b. od 20 lutego 2006 r. do 7 listopada 2006 r.;

c. od 28 listopada 2007 r. do 22 grudnia 2011 r.;

d. od 19 marca 2012 r. do 11 lutego 2013 r.;

e. od 2 października 2014 r. do 5 grudnia 2014 r. w celu nr (...) (pawilon A, oddział III);

f. od 19 maja 2015 r. do 21 sierpnia 2015 r., w tym

i. od 19 maja 2015 r. do 26 czerwca 2015 r. w celi nr(...)(pawilon B, oddział I);

ii. od 26 czerwca 2015 r. do 27 czerwca 2015 r. w celi nr (...) (pawilon B, oddział I);

iii. od 27 czerwca 2015 r. do 29 lipca 2015 r. w celi nr (...) (pawilon B, oddział I);

iv. od 29 lipca 2015 r. do 18 sierpnia 2015 r. w celi nr (...) (pawilon B, oddział I);

v. od 18 sierpnia 2015 r. do 21 sierpnia 2015 r. w celi nr (...) (pawilon A, oddział III);

g. od 15 września 2016 r. do 5 stycznia 2017 r., w tym:

i. od 15 września 2016 r. do 21 listopada 2016 r. w celi nr (...) (pawilon A, oddział III);

ii. od 21 listopada 2016 r. do 22 listopada 2016 r. w celi nr (...) (pawilon B, oddział I);

iii. od 22 listopada 2016 r. do 5 stycznia 2017 r. w celi nr (...) (pawilon B, oddział I);

3. w Areszcie Śledczym w S.:

a. od 19 września 2014 r. do 2 października 2014 r., w tym:

i. od 19 września 2014 r. do 22 września 2014 r. w celi nr (...) (pawilon B, oddział II);

ii. od 22 września do 2 października 2014 r. w celi nr (...) (pawilon B, oddział II);

b. od 5 grudnia 2014 r. do 19 maja 2015 r., w tym:

i. od 5 grudnia 2014 r. do 12 grudnia 2014 r. w celi nr (...) (pawilon B, oddział II);

ii. od 12 grudnia 2014 r. do 19 grudnia 2014 r. w celu nr (...) (pawilon B, oddział IV);

iii. od 19 grudnia 2014 r. do 26 lutego 2015 r. w celi nr (...) (pawilon B, oddział II);

iv. od 26 lutego 2015 r. do 21 marca 2015 r. w celi nr (...) (pawilon B, oddział IV);

v. od 21 marca 2015 r. do 29 kwietnia 2015 r. w celi nr (...) (pawilon B, oddział I);

vi. od 29 kwietnia 2015 r. do 4 maja 2015 r. w celi nr (...) (pawilon B, oddział II);

- vii. od 4 maja 2015 r. do 19 maja 2015 r. w celi nr (...) (pawilon B, oddział III);
- c. od 21 sierpnia 2015 r. do 29 września 2015 r. w celi nr (...) (pawilon B, oddział I);
- d. od 13 października 2015 r. do 15 września 2016 r., w tym:
 - i. od 13 października 2015 r. do 14 października 2015 r. w celi nr (...) (pawilon B, oddział I);
 - ii. od 14 października 2015 r. do 27 października 2015 r. w celi nr (...) (pawilon B, oddział I);
 - iii. od 27 października 2015 r. do 24 listopada 2015 r. w celi nr (...) (pawilon B, oddział III);
 - iv. od 24 listopada 2015 r. do 18 marca 2016 r. w celi nr (...) (pawilon B, oddział III);
 - v. od 18 marca 2016 r. do 15 września 2016 r. w celi nr (...) (pawilon B, oddział III).

W Zakładzie Karnym w N.:

- cela nr (...) ma pow. 6,54 m² i przeznaczona jest dla 2 skazanych;
- cela nr (...) ma pow. 6,78 m² i przeznaczona jest dla 2 skazanych;
- cela nr (...) ma pow. 5,10 i przeznaczona jest dla 1 skazanego;
- cela nr (...) ma pow. 11,24 i przeznaczona jest dla 2 skazanych;
- cela nr (...) ma pow. 13,14 m² i przeznaczona jest dla 4 skazanych;
- cela nr (...) ma pow. 13,46 m² i przeznaczona jest dla 4 skazanych.

W trakcie pobytu w jednostce powód miał zapewnione poprawne i humanitarne warunki odbywania kary pozbawienia wolności. Traktowany był z poszanowaniem jego godności oraz wszystkich przysługujących mu praw określonych przepisami prawa.

Powód przebywał w celach, w których na 1 skazanego przypadało co najmniej 1 m². Cele spełniały warunek normy powierzchni mieszkalnej.

Cele, w których przebywał powód, wyposażone były w sprzęt kwatermistrzowski, w tym w meble, urządzenia sanitarne. Wszystkie budynki zakładu przeszły termomodernizację (wewnątrz i na zewnątrz). W celach na podłogach położone są płytki gresowe. Okna w całym zakładzie wymieniono na okna PCV. W każdej celi są kącieki sanitarne, zabudowane, w pojedynczych celach są oddzielnie. Cele, w których przebywał P. H. (1) miały umywalkę poza kącikiem. Był dostęp do zimnej wody oraz z przerwami do ciepłej wody. Wentylacja grawitacyjna w celach była sprawna. Cele wyposażone były w kratki wentylacyjne, w oknach znajdowały się blendy okienne, składające się z szyn rozpraszających światło, które w żaden sposób nie ograniczały dostępu do światła dziennego lub świeżego powietrza.

Skazani otrzymywali środki dla utrzymania czystości w celi. Również powodowi dostarczane były środki higieny osobistej oraz środki czystości. Powodowi zapewniono właściwe do jego stanu zdrowia wyżywienie. Powód miał zapewniony dostęp do opieki duszpasterskiej i zajęć kulturalno – oświatowych.

Sporadycznie pojawiały się problemy z obecnością insektów (np. pluskwy), które na bieżąco były usuwane.

Wyżywienie, które powód otrzymywał odpowiadało stawianym wymaganiom pod względem ilości, jakości, kaloryczności oraz wartości odżywczej. Jadłospisy układane były ściśle według obowiązujących przepisów.

Powód miał zapewniony dostęp do usług medycznych. Leczony był zgodnie ze sztuką lekarską, z poszanowaniem jego praw jako pacjenta. Powód w razie konieczności otrzymywał stosowne leki. Nie zdarzało się, by personel medyczny lekceważył jego stan zdrowia, czy zgłaszane dolegliwości. Badania lekarskie były przeprowadzone z zachowaniem intymności,

w sposób nie uwłaczający godności ludzkiej. Przyjmowanie odbywało się w obecności osadzonego, lekarza, pielęgniarki. Funkcjonariusz doprowadzający był na korytarzu. Innych postronnych osób przy przyjęciu nie było. Powód, podobnie jak inni osadzeni, oczekiwał na przyjęcie w poczekalni. W Zakładzie Karnym zgłoszenia do lekarza przyjmowane były codziennie. Z kolei przyjęcia na poszczególnych oddziałach realizowane były zgodnie z ustalonym harmonogramem. Przypadki wymagające pilnej interwencji lekarskiej realizowane były w miarę możliwości niezwłocznie. W sytuacji braku lekarza w jednostce wzywano pogotowie ratunkowe. Leki wydawane były zgodnie z zaleceniem lekarza. Powód korzystał z wizyt lekarskich – otrzymywał zalecane leki, niekiedy jednak z nich rezygnował.

Powód zgłoszony był do leczenia żyłaków kończyn dolnych w Areszcie Śledczym w B.. Powód odmawiał wykonania zabiegu w warunkach więziennych ze względu na to, że chciał, by zabieg został wykonany prywatnie w szpitalu wolnościowym. W czasie rozmowy z personelem medycznym powód był informowany, że jeżeli istnieje możliwość wykonania zabiegu w warunkach więziennych to zabieg nie może być prowadzony w szpitalu wolnościowym. Powód sam nie wyraził zgody na leczenie w warunkach więziennych.

Od początku pobytu powoda w Zakładzie Karnym w N. nie doszło do zaostrzenia dolegliwości ze strony żyłaków kończyn dolnych, stanu zapalnego, czy zakrzepicy. W ocenie lekarskiej stan zdrowia powoda nie pogorszył się od momentu przyjazdu do jednostki penitencjarnej.

Powód ma prawo występować z prośbą o wyrażenie zgody na otrzymanie suplementów diety, prywatnej pościeli, dodatkowego spaceru czy też kąpeli. Kwestie w tym zakresie były rozpatrywane pozytywnie, o ile były ku temu wskazania medyczne. Prośby były rozpatrywane negatywnie jedynie wówczas, gdy osadzeni nie mogli otrzymać konkretnych suplementów, bądź nie było wskazań medycznych do ich otrzymania. W przypadku osadzonego brak było wskazań medycznych do otrzymania prywatnej pościeli, dodatkowego spaceru.

Powód składał skargi dotyczące wykorzystania przez funkcjonariuszy zakładu w celu mieszkalnej wizjera w drzwiach wejściowych do celi. Jego skarga została uznana za nieuzasadnioną. Zdaniem Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w S. fakt wykorzystania wizjera nie narusza uprawnienia powoda do niekrępującego korzystania z sanitariatu. Pole widzenia wizjera w miejscu usytuowania miski ustępowej ograniczone było wyłącznie do widoku głowy powoda i nie obejmowało całości kącika sanitarnego. Wymiar celi i usytuowanie urządzenia sanitarnego nie naruszało uprawnień powoda.

Stanowiska natryskowe łaźni, w której powód brał kąpiel, nie były wydzielone ściankami. W tej mierze zakład karny nie przeprowadzał remontów. Prysznice trwały około 7 minut.

W ramach przyznanych jednostce celowych środków finansowych w 2017 r. przegrody w łaźni miały zostać wykonane.

Łaźnia była zadbana, bez oznak zagrzybienia czy wilgoci.

W trakcie pobytu powodowi zapewniono możliwość obywatnia spacerów więziennych. Spacerów osadzonych realizowane były zgodnie z obowiązującymi regulacjami, według ustalonego planu, w którym określony był podział osadzonych na grupy i miejsce odbywania spacerów. Spacerów osadzonych trwały co najmniej godzinę. W przypadku, gdy osadzony nie korzystał ze spaceru zgodnie z planem, nie miał możliwości zgłoszenia chęci odbycia spaceru, który

był realizowany w ramach grupy dodatkowej. W Zakładzie Karnym w N. place spacerowe nie były modernizowane ani przebudowywane – nie posiadały zadaszenia.

Korespondencja powoda podlegała kontroli administracji zakładu karnego zgodnie z obowiązującymi przepisami. Powodowi udostępniano również akty prawne, którymi był zainteresowany, a także druki potwierdzeń przekazania korespondencji urzędowej.

W trakcie pobytu powoda w Zakładzie Karnym w N., powód przejawiał zachowania agresywne, sprawiał problemy wychowawcze, składał wiele skarg na działania pracowników jednostki.

Wobec powoda jednokrotnie zastosowano środek przymusu bezpośredniego. W dniu 8 sierpnia 2017 roku do jednostki z Sądu Okręgowego w Szczecinie III Wydziału Karnego wpłynął nakaz wydania powoda w celu doprowadzenia. Jako dzień doprowadzenia wskazano 10 sierpnia 2017 r. We wskazanym dniu powód odmówił wyjazdu na czynności procesowe. Dowódca zmiany wezwał wówczas powoda do zachowania zgodnego z prawem i uprzedził o możliwości użycia środków przymusu bezpośredniego. Pomimo tego powód nie zmienił swojego zachowania. Celem wyegzekwowania zachowania zgodnego z wydanym przez uprawnionego poleceniem oraz pokonania czynnego oporu, a tym samym doprowadzenia powoda do pojazdu Policji użyto środków przymusu bezpośredniego w postaci siły fizycznej w postaci technik obezwładnienia, kajdanek na ręce trzymane z tyłu, kajdanek zakładanych na nogi oraz siły fizycznej w postaci technik transportowych. Po zakończeniu użycia środków przymusu bezpośredniego powód został poinformowany o możliwości złożenia skargi na podjętą decyzję w trybie art. 7 k.k.w. do Sądu Okręgowego w Szczecinie w terminie 7 dni.

W Areszcie Śledczym w S.:

- cela nr (...) ma pow. 12,99 m² i przeznaczona jest dla 4 osadzonych;
- cela nr (...) ma pow. 12,88 m² i przeznaczona jest dla 4 osadzonych;
- cela nr (...) ma pow. 13,25 m² i przeznaczona jest dla 4 osadzonych;
- cela nr (...) ma pow. 14,80 m² i przeznaczona jest dla 4 osadzonych;
- cela nr (...) ma pow. 9,52 m² i przeznaczona jest dla 3 osadzonych;
- cela nr (...) ma pow. 6,91 m² i przeznaczona jest dla 2 osadzonych;
- cela nr (...) ma pow. 7,44 m² i przeznaczona jest dla 2 osadzonych;
- cela nr (...) ma pow. 9,37 m² i przeznaczona jest dla 3 osadzonych;
- cela nr (...) ma pow. 6,91 m² i przeznaczona jest dla 2 osadzonych;
- cela nr (...) ma pow. 6,91 m² i przeznaczona jest dla 2 osadzonych;
- cela nr (...) ma pow. 9,24 m² i przeznaczona jest dla 3 osadzonych.

Cele, w których przebywał powód w trakcie osadzenia w Areszcie Śledczym w S. nie były przeludnione. Powód miał zapewnioną powierzchnię mieszkaniową zgodną z obowiązującymi przepisami.

Powodowi dostarczano środki czystości i higieny osobistej (np. szczoteczka do zębów, mydło itp.), zapewniono odpowiednie wyżywienie, dostęp do usług medycznych. W celu utrzymania czystości wydawane były osadzonym

środki czystości i higieny osobistej (np. szczoteczka do zębów, mydło itp.). W wypadku, gdyby Powód uznał, że wydane środki nie zaspokajały jego potrzeb, miał możliwość dokonania samodzielnego zakupu środków czystości w kantynie aresztu lub uzyskania ich w paczce.

Powód miał zapewnione odpowiednie warunki socjalno-bytowe. Cele wyposażone były w sprzęt kwatermistrzowski. W kąciu sanitarnym znajdowały się urządzenia sanitarne takie jak: miska ustępowa, spłuczka, umywalka z bieżącą zimną i ciepłą wodą, półka, szafka oraz lustro. W celach znajdowało się okno oraz oświetlenie sztuczne odpowiednie do czytania i wykonywania pracy.

Kąciki sanitarne były zamykane i trwale oddzielone od reszty pomieszczenia ścianami do pełnej wysokości celi, co gwarantowało poszanowanie intymności, a ich stan techniczny był dobry. Powierzchnia kącia nie była wliczana do ogólnej powierzchni celi. Cele wyposażone były w łóżka, odpowiednią do liczby osadzonych ilość stołów, szafek i taboretów. Sprzęt kwatermistrzowski był sprawny. Sprzęt kwatermistrzowski był umieszczony w celi w sposób umożliwiający swobodne poruszanie się. W celach znajdowała się sprawna wentylacja grawitacyjna, zapewniająca prawidłową cyrkulację powietrza. Cella mogła być wietrzona również poprzez otwarcie okien, w tym w trakcie trwania spacerów.

Sprawna wentylacja oraz właściwa temperatura panująca w celach wykluczały możliwość pojawienia się grzyba na ścianach w celi.

Stanowiska kąpielowe, z których korzystał powód, nie były od siebie oddzielone. Łaźnia nie była dotychczas remontowana. Nie budziła ona jednak zastrzeżeń pod względem sanitarnym.

Powód przebywając w areszcie otrzymywał całodobowe wyżywienie. Plac spacerowy Aresztu Śledczego wyposażone były w zadaszenie znajdujące się nad ławką do rekreacji ruchowej, m.in. kosz do koszykówki, poręcz i ławeczka do ćwiczeń.

Po przybyciu do aresztu powód był poinformowany o przysługujących mu prawach i ciężących na nim obowiązkach oraz umożliwiono mu zapoznanie się z przepisami Kodeksu karnego wykonawczego, regulaminu i ustalonego porządku wewnętrznego

W pełni realizowane było prawo powoda do utrzymywania kontaktów z osobami najbliższymi, do opieki lekarskiej, wypoczynku, prowadzenia korespondencji, otrzymywania paczek i korzystania z odpowiedniego wyżywienia, a prawo do składania wniosków, skarg i próśb do organów właściwych do ich rozpoznawania nie było niczym ograniczone.

Powód miał zapewnioną odpowiednią, pełną opiekę psychologiczną i wychowawczą.

W trakcie pobytu u pozwanego powód zachowywał się w sposób wybitnie naganny. Swoje relacje z otoczeniem kształtował w oparciu o zasady podkultury przestępczej. Wielokrotnie ubliżał, groził i próbował zastraszyć innych – zarówno osadzonych, jak i funkcjonariuszy pozwanego. Konsekwencją takiego zachowania były sporządzane wnioski o wymierzenie kary dyscyplinarnej oraz powiadomienia prokuratury o możliwości popełnienia przestępstwa.

Powód korzystał z porad lekarza podstawowej opieki zdrowotnej i był konsultowany przez szereg specjalistów – urologa, pulmonologa, dermatologa i chirurga. Powód nie współpracował z pracownikami ochrony zdrowia, albowiem odmawiał poddania się badaniu lekarskiemu, wykonania zleconych badań (kwiecień 2015 r.). Powód nie dbał również o swój stan zdrowia – w kwietniu 2015 r. dokonał samouszkodzenia ciała w postaci połknięcia ciała obcego. Personel służby zdrowia swoje obowiązki wykonywał zgodnie z wiedzą medyczną i poszanowaniem praw pacjenta oraz przestrzegania tajemnicy zawodowej.

Areszt Śledczy w S. poddawany był corocznym kompleksowym i doraźnym kontrolom sanitarnym przeprowadzanym przez uprawnione organy, w tym Państwowy Powiatowy Inspektorat Sanitarny w S., oraz okresowym i doraźnym

wizytacjom sędziego penitencjarnego, które nie wykazywały nieprawidłowości w działaniu pozwanego. Również kontrole przeprowadzane przez organy resortowe nie wykazywały takich uchybień.

W trakcie pobytu powód wykazywał pozycję roszczeniową, łamał regulamin, pozostawał w związku z podkulturą więzienną.

W czasie pobytu w Zakładzie Karnym w G. powód miał zapewnione humanitarne warunki odbywania kary pozbawienia wolności, z poszanowaniem godności i wszystkich przysługujących mu praw określonych przepisami.

Cele, w których przebywał powód wyposażone były w niezbędny sprzęt kwatermistrzowski, w tym łóżko, taboret, miejsce przy stole, szafkę. Kącik sanitarny w celu jednoosobowej nie był wydzielany. Instalacja elektryczna w celach, w których przebywał powód umożliwiała wyłączenie oświetlenia w porze nocnej. Ewentualne sytuacje związane z zapalaniem światła w porze nocnej, jeśli w ogóle miały miejsce, były związane z obowiązkiem kontrolowania zachowania osadzonych w celach przez oddziałowego.

Osadzeni otrzymywali środki higieny, raz w miesiącu tzw. małe środki (2 rolki papieru toaletowego, 2 maszynki do golenia, 100g mydła, proszek do prania i szampon do włosów). Osadzeni mogli otrzymywać więcej środków na wystosowaną prośbę. Otrzymywali także środki do sprzątania celi – czyszcik, płyn uniwersalny, płyn do WC i płyn do szyb.

W celach panowała odpowiednia temperatura. Wentylacja w celach była sprawna, co roku dokonywany był przegląd tej wentylacji i sporządzane były protokoły. Wszelkie usterki sprzętu i urządzeń były niezwłocznie naprawiane.

Wszystkie łazienki, z których korzystał powód w trakcie pobytu wyposażone były w armaturę z powłoką antykorozyjną. Za czystość w łazni odpowiedzialni byli osadzeni zatrudnieni jako sprzątający, a w przerwach między kąpielami łazienka poddawana była dezynfekcji przy użyciu specjalistycznych środków.

W budynku B, w którym przebywał powód, w łazni istniało wydzielenie, które zapewniało intymność podczas kąpieli. W pozostałych pawilonach, tj. A, C i E – wykonano je podczas remontu w 2017 r.

W Zakładzie Karnym w G. w 2013 r. zadane były cztery place spacerowe pawilonu A. Plac pawilonu B został zadany około 2014 r. Największy plac spacerowy pawilonu C rozpoczęto modernizować w 2017 r. po uzyskaniu środków budżetowych na ten cel.

Korespondencja powoda jako osadzonego podlegała cenzurze i nadzorowi administracji zakładu karnego. Korespondencja powoda zarówno wysyłana, jak i przyjmowana, była przekazywana do właściwego organu dysponującego. Korespondencja powoda powracająca wówczas do jednostki po przeprowadzonej cenzurze przez organ dysponujący nie była ponownie kopertowana, a jedynie zabezpieczona przed otwarciem taśmą lub zszywkami biurowymi i w takiej postaci była przekazywana powodowi.

W trakcie pobytu powoda w jednostce zastosowano wobec niego środki przymusu bezpośredniego (siła fizyczna, kajdanki) wobec zaatakowania wychowawcy R. U.. Powód nie zgadzał się z decyzją wychowawcy co do przeniesienia go do innej celi, odmówił przejścia do niej. Powód jako uczestnik podkultury przestępczej wielokrotnie przejawiał zachowania negatywne wobec funkcjonariuszy, sprawiał problemy wychowawcze. Powód był także zakwalifikowany jako skazany tzw. niebezpieczny.

W przedmiocie stosowania środków przymusu bezpośredniego oraz w przedmiocie nieprawidłowości w postępowaniu z korespondencją powód składał skargi zarówno do Sądu Okręgowego w Szczecinie i Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w S.. Skargi te uznane były za niezasadnione, a postępowania wyjaśniające nie wykazały nieprawidłowości w działaniu funkcjonariuszy.

W Zakładzie Karnym w G. przyjęcia pacjentów przez lekarza odbywało się codziennie, jednak z uwagi na dużą liczbę osadzonych zapisujących się do lekarza i zgodnie z ustalonym planem przyjęć zaakceptowanym przez Dyrektora Zakładu Karnego w G., planowane przyjęcia w poszczególnych pawilonach odbywały się raz na dwa tygodnie. Wszystkie pilne przypadki przyjmowane były codziennie. O pilności zachowania i potrzebie przyjęcia poza kolejnością zgłoszeń decydował lekarz. Czas oczekiwania na planowe przyjęcia lekarskie mogło się okresowo wydłużyć do 3 tygodni w przypadku zwolnień lekarskich czy okresu urlopowego lekarzy. Jednak i wówczas pilne przypadki przyjmowane były na bieżąco.

Powód pozostawał także pod opieką lekarską z powodu wieloletniej astmy oskrzelowej oraz z powodu żyłaków kończyn dolnych. Powód w zaleceniach stałych otrzymywał wziewne leki przeciwastmatyczne oraz preparaty zmniejszające przepuszczalność naczyń włosowatych, stosowanych w przewlekłej niewydolności żyłnej. Stosowano również opaski elastyczne na kończyny dolne.

W trakcie pobytu w zakładzie karnym nie obserwowano u powoda zaostrzenia astmy oskrzelowej. Nie obserwowano też zapalenia żył kończyn dolnych. Dokumentacji powoda wynika, że w trakcie pobytu w jednostkach penitencjarnych powód konsultowany był przez pulmonologa, psychiatrę, chirurga, endokrynologa, dermatologa. Powód miał zlecone na stałe leki wziewne oraz preparaty zmniejszające przepuszczalność naczyń. Wszystkie leki ze zleceń stałych są codziennie przygotowywane przez pielęgniarki i wydawane przez pielęgniarki lub funkcjonariuszy ochrony.

Co do suplementów diety, to nie było żadnych bezwzględnych wskazań zdrowotnych do ich przyjmowania.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy uznał, że powództwo należało oddalić.

Sąd ten zważył, że z uwagi na zakresloną przez powoda treść żądania, jego roszczenia miały podstawę w przepisach art. 417 k.c. w zw. z art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c., jak również przepisach art. 23 k.c., art. 24 k.c. oraz art. 448 k.c.

W ocenie Sądu Okręgowego powód nie zdołał wykazać zaistnienia przesłanek warunkujących odpowiedzialność deliktową pozwanego, w tym odpowiedzialność za naruszenie dóbr osobistych. Powód nie wykazał domniemanej szkody niemajątkowej (krzywdy), ani adekwatnego związku przyczynowego między zarzucanymi zdarzeniami sprawczymi a szkodą. Nie wykazał, aby podczas swojego pobytu w pozwanych jednostkach penitencjarnych jego dobra zostały naruszone, w szczególności by doszło do krzywdy, cierpienia bądź nawet pogorszenia się jego stanu zdrowia w wyniku rzekomo bezprawnego działania lub zaniechania pozwanego Skarbu Państwa, co uzasadniałoby zapłatę żądanej kwoty aż 200 000,00 zł.

Sąd Okręgowy miał także na uwadze, że roszczenie powoda jest częściowo przedawnione. Zgodnie z art. 442¹ § 1 k.c. przedawnieniu uległy roszczenia powoda odnoszące się do jego pobytu w Zakładzie Karnym w N. od dnia 7 listopada 2006 r. do 28 listopada 2007 r. oraz w Zakładzie Karnym w G. od dnia 16 września 2005 r. do dnia 24 listopada 2005 r., od 20 lutego 2006 r. do 7 listopada 2006 r., od 28 listopada 2007 r. do 22 grudnia 2011 r. i od 19 marca 2012 r. do 11 lutego 2013 r. Powód przez cały okres pobytu miał wiedzę na temat hipotetycznej szkody i jej domniemanego sprawcy. Przedawnieniu uległy roszczenia powoda za okres do 23 sierpnia 2014 r.

Wskazując na wielopodmiotowość po stronie pozwanej, Sąd Okręgowy rozważył osobno warunki panujące w każdej jednostce penitencjarnej. Doszedł do wniosku, że w żadnym z nich nie doszło do wskazywanych nadużyć i zaniedbań.

Sąd Okręgowy wskazał, że stan faktyczny sprawy ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego, w szczególności na dokumentach znajdujących się w aktach sprawy, które na mocy art. 243² k.p.c. stanowiły dowody bez wydania odrębnego postanowienia. Sąd nie powziął jednocześnie wątpliwości co do zgromadzonej dokumentacji wątpliwości co do jej wiarygodności.

Postawą dokonanych w sprawie ustaleń stały się nadto zeznania świadków. Sąd wskazał tu na zeznania pracowników pozwanych jednostek – Z. K., T. E., R. U., E. P., P. K., L. D., P. M., M. G., M. B., P. G., M. K., J. K., Ł. P., K. B., A. C., R. B., T. M., J. A. pozwoliły na ustalenie takich istotnych dla sprawy okoliczności jak to jakie warunki sanitarno-bytowe panowały w celach mieszkalnych w ZK w G. i N., w których przebywał powód, w jakich warunkach odbywał on spacer, jakie warunki panowały w łaźni, okoliczności w jakich wobec powoda stosowane były środki przymusu bezpośredniego, w szczególności czy powód był agresywny, czy powodowi zapewniona była odpowiednia opieka medyczna oraz właściwe leczenie, w jaki sposób postępowano z korespondencją powoda, w jakich okolicznościach wobec powoda były stosowane środki przymusu bezpośredniego, co było tego przyczyną, na czym one polegały. Sąd Okręgowy wskazał, że jedynie częściowo wykorzystał dowody z zeznań świadków - współosadzonych, którzy wspólnie z powodem odbywali kary pozbawienia wolności bądź byli tymczasowo aresztowani, tj. M. N., P. S., R. K. i T. F.. Podawane przez nich informacje w sposób oczywisty ukierunkowane były na poparcie twierdzeń odwołujących się do złych warunków osadzenia w zakładach karnych. Zeznania świadków w ocenie Sądu Okręgowego były mocno nacechowane subiektywizmem wynikającym zwłaszcza ze wspólnego z powodem doświadczenia warunków izolacji więziennej. Jak wskazał, to nakazywało Sadowi Okręgowemu podejście do podawanych informacji z dystansem, co uczyniono poprzez częściowe odmówienie wiarygodności świadkom. Podstawę ustaleń faktycznych stanowił także dowód z przesłuchania samego powoda P. H. (1). W tym zakresie Sąd Okręgowy uznał, że informacje podawane przez powoda w zasadzie ograniczyły się do potwierdzenia dotychczasowych twierdzeń podnoszonych w postępowaniu. Zeznania powoda skonfrontowało z całym zgromadzonym w sprawie materiałem dowodowym i ustalono, że podawane przez niego zarzuty odwołujące się do niezapewnienia przez pozwanego godnych warunków odbywania kary pozbawienia wolności nie zasługują na uwzględnienie.

Powód zaskarżył w całości wyrok Sądu Okręgowego, któremu zarzucił:

1) naruszenie przepisu prawa procesowego, tj. przepisu art. 233 § 1 k.p.c. poprzez sprzeczne z zasadami logiki i doświadczenia życiowego przyjęcie przez Sąd I instancji, że zeznania świadków – współosadzonych powoda – nie zasługują na przyznanie im waloru wiarygodności w całości, bowiem informacje podawane przez świadków w sposób oczywisty ukierunkowane były na poparcie twierdzeń odwołujących się do złych warunków osadzenia w zakładach karnych, zeznania były mocno nacechowane subiektywizmem wynikającym zwłaszcza ze wspólnego z powodem doświadczenia warunków izolacji więziennej,

z ostrożności procesowej zarzucił także:

2) sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego, polegającą na bezpodstawnym przyjęciu przez Sąd I instancji, że:

a) powód nie wykazał zaistnienia przesłanek warunkujących odpowiedzialność deliktową pozwanego, w tym odpowiedzialności za naruszenie dóbr osobistych,

b) powód nie wykazał, aby podczas jego pobytu w jednostkach penitencjarnych naruszone zostały jego dobra osobiste,

c) powód nie wykazał istnienia szkody niemajątkowej (krzywdy), jej wysokości oraz związku przyczynowego między zarzucanymi zdarzeniami sprawczymi, a szkodą,

d) pogorszenie stanu zdrowia powoda nie było spowodowane działaniem pozwanych jednostek,

podczas gdy analiza dowodów oraz całokształtu okoliczności sprawy prowadzi do przeciwnego wniosku.

Podnosząc powyższe zarzuty powód wniósł o:

I. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości i zasądzenie na rzecz powoda P. H. (1) kwoty 200 000 zł wraz

z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty,

II. zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powoda zwrotu kosztów postępowania w obu instancjach, w tym kosztów zastępstwa procesowego w wysokości według norm przepisanych, z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia uprawomocnienia się wyroku do dnia zapłaty;

III. ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji

Pozwany, zastępowany przez Prokuratorię Generalną Rzeczypospolitej Polskiej wniósł o oddalenie apelacji w całości i o zasądzenie od powoda na rzecz Skarbu Państwa – Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym według norm przepisanych, wraz z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, za czas od dnia uprawomocnienia się orzeczenia do dnia zapłaty.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja powoda okazała się bezzasadna.

Przed przystąpieniem do merytorycznej oceny sprawy należy poczynić następujące uwagi o charakterze formalnym.

Zgodnie z obowiązującym od dnia 2 lipca 2021 r. art. 15zszs⁽¹⁾ ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, w brzmieniu ustalonym ustawą z dnia 28 maja 2021 r. o zmianie ustawy – kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2021 r., poz. 1090), w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID-19 oraz w ciągu roku od odwołania ostatniego z nich, w sprawach rozpoznawanych według przepisów kodeksu postępowania cywilnego w pierwszej i drugiej instancji sąd rozpoznaje sprawę w składzie jednego sędziego. Zasada ta, zgodnie z art. 6 powołanej ustawy z dnia 28 maja 2021 r. znajduje zastosowanie do wszystkich spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem jej wejścia w życie. Taki stan prawny, zważywszy na datę wydania niniejszego orzeczenia, uzasadniał rozpoznanie przedmiotowej sprawy w składzie jednego sędziego.

Sąd Apelacyjny rozpoznał apelację na posiedzeniu niejawnym. Żadna ze stron nie złożyła wiążącego Sąd wniosku o przeprowadzenie rozprawy z art. 374 k.p.c. Rozważając natomiast tę kwestię z urzędu, Sąd Apelacyjny nie dostrzegł powodów, dla których niniejsza sprawa powinna zostać skierowana na rozprawę.

Przechodząc do meritum sprawy, tytułem uwagi wstępnej należy wskazać, że zgodnie z art. 382 k.p.c. sąd drugiej instancji orzeka na podstawie materiału zebranego w postępowaniu w pierwszej instancji oraz w postępowaniu apelacyjnym. Z regulacji tej wynika, że w aktualnie obowiązującym modelu tzw. apelacji pełnej postępowanie apelacyjne polega na merytorycznym rozpoznaniu sprawy. Oznacza to z kolei, że wyrok sądu drugiej instancji winien opierać się na jego własnych ustaleniach faktycznych i prawnych poprzedzonych ponowną oceną materiału procesowego. Wykonując ten obowiązek Sąd Apelacyjny (przed odniesieniem się do zarzutów apelacji w niezbędnym dla rozstrzygnięcia sprawy zakresie) dokonał ponownej oceny przedstawionego pod osąd materiału procesowego.

Zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c. sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania. Oznacza to, że sąd drugiej instancji rozpoznający sprawę na skutek apelacji nie jest związany przedstawionymi w niej zarzutami dotyczącymi naruszenia prawa materialnego, wiąże go natomiast zarzuty dotyczące naruszenia prawa procesowego; w granicach zaskarżenia bierze jednak z urzędu pod uwagę nieważność postępowania (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., sygn. akt III CZP 49/07, OSNC 2008, Nr 6, poz. 55).

W pierwszej kolejności zostały rozważone wiążące Sąd zarzuty uchybienia przepisom prawa procesowego. Oceny zastosowania norm prawa materialnego można bowiem dokonać dopiero w razie przesądzenia prawidłowego ustalenia stanu faktycznego sprawy.

Zasadniczy zarzut apelacji powoda sprowadza się do naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 233 § 1 k.p.c. Uchybienia Sądu Okręgowego miałyby polegać na szeregu błędnych ustaleń faktycznych co do warunków odbywania przez powoda kary pozbawienia wolności we wskazanych jednostkach penitencjarnych.

Ocena wiarygodności i mocy dowodów jest podstawowym zadaniem sądu orzekającego, wyrażającym istotę sądenia, a więc rozstrzygnięcia kwestii spornych

w warunkach niezawisłości, na podstawie własnego przekonania sędziego, przy uwzględnieniu całokształtu zebranego materiału (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 lutego 1996 r., sygn. akt II CRN 173/95, Lex nr 1635264). Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według swego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Przepis ten, przy uwzględnieniu treści art. 327¹ § 1 k.p.c. (dawniej, do nowelizacji, która weszła w życie dnia 7 listopada 2019 r., art. 328 § 2 k.p.c.), nakłada na sąd orzekający obowiązek: po pierwsze – wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału, po drugie – uwzględnienia wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, po trzecie – skonkretyzowania okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych dowodów mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności, po czwarte – wskazania jednoznacznego kryterium oraz argumentacji pozwalającej wyższej instancji i skarżącemu na weryfikację dokonanej oceny w przedmiocie uznania dowodu za wiarygodny bądź też jego zdyskwalifikowanie, po piąte – przytoczenia w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia dowodów, na których sąd się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 września 2000 r., sygn. akt V CKN 94/00, Lex nr 52589). Do naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. dochodzi wówczas, gdy wykazane zostanie uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2005 r., sygn. akt III CK 314/05, OSG 2006, nr 10, poz. 110). Postawienie skutecznego zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wymaga wykazania przyczyn, które dyskwalifikują postępowanie sądu w zakresie ustaleń, oznaczenia, jakie kryteria oceny sąd naruszył, a ponadto wyjaśnienia, dlaczego zarzucane uchybienie mogło mieć wpływ na ostateczne rozstrzygnięcie (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 2 lutego 2018 r., sygn. akt I ACa 1796/16, Lex nr 2478474). Jeżeli jednak z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadził wnioski logicznie poprawne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego, a swoje stanowisko jasno i przekonująco uzasadnił, to taka ocena dowodów nie narusza zasady swobodnej oceny dowodów przewidzianej w art. 233 § 1 k.p.c., chociażby dowiedzione zostało, że z tego samego materiału dałoby się wysnuć równie logiczne i zgodne z zasadami doświadczenia życiowego wnioski odmienne. Nie jest przy tym wystarczająca polemika naprowadzająca wnioski odmienne, lecz wymagane jest wskazanie, w czym wyraża się brak logiki lub uchybienie regułom doświadczenia życiowego w przyjęciu wniosków kwestionowanych (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r., sygn. akt IV CKN 1316/00, Lex nr 80273; wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 22 marca 2017 r., sygn. akt I ACa 1337/16, Lex nr 2409503).

Przekładając powyższe na okoliczności rozpoznawanej sprawy, Sąd Apelacyjny uznał, że dokonana przez Sąd Okręgowy ocena dowodów, jako wszechstronna i logiczna, odpowiada wymogom stawianym przez art. 233 § 1 k.p.c., zaś dokonana przez skarżącego próba jej podważenia stanowi jedynie polemikę z rozstrzygnięciem Sądu I instancji.

W niniejszej sprawie zaznaczyły się dwie przeciwstawne grupy dowodów, a więc z jednej strony świadków skazanych, którzy akcentowali złe warunki odbywania kary pozbawienia wolności, z drugiej zaś zeznania świadków i dokumenty wytworzone przez pozwanego, które z kolei wskazywały na to, że warunki te odpowiadały tak obowiązującym przepisom, jak i standardom godności i humanitaryzmu. W sytuacji jednak, gdy Sąd dysponuje dwiema przeciwstawnymi grupami dowodów, musi on dokonać wyboru tej, na podstawie której dokona ustaleń faktycznych. O ile wybór ten zostanie dokonany w sposób swobodny, a więc odpowiadający dyrektywom wynikającym z art. 233 § 1 k.p.c., nawet poważne wątpliwości co do trafności oceny dokonanej przez Sąd pierwszej instancji nie uzasadniają skutecznego zarzutu naruszenia tego przepisu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12

kwietnia 2012 r., sygn. akt I UK 347/11, Lex nr 1216836; wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 22 lipca 2020 r., sygn. akt I ACa 658/19, Lex nr 3112533).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego nie ma jednak wątpliwości co do trafności dokonanej przez Sąd Okręgowy oceny. Wbrew zarzutowi apelacji nie sposób uznać, by Sąd Okręgowy nie rozważył jakiegokolwiek części materiału dowodowego. Jedyną okolicznością, która miałaby podważać dokonany przez ten Sąd wybór kierunku rozstrzygnięcia miałyby być z góry założona stronniczość dokumentów pochodzących od pozwanego i świadków z nim związanych. Założenie takie jest wyłącznie polemiczne. Podważenie dokumentacji czy zeznań pracowników jednostek penitencjarnych mogłoby nastąpić dopiero w sytuacji, w której wykazano by ich sprzeczność z logiką, doświadczeniem życiowym i właściwym kojarzeniem faktów. Tego natomiast w rozpoznawanej sprawie nie stwierdzono. Zasada swobodnej oceny dowodów wyklucza aprioryczne wykluczenie określonych źródeł dowodowych ze względu na ich powiązanie z jedną ze stron. Godzi się tu zauważyć, że także świadkowie powołani przez stronę powodową pozostają w określonej relacji z pozwanym. Byli oni bowiem w stosunku do niego w stosunku zależności jako pensjonariusze jednostek penitencjarnych. Stosując przedstawiony przez pozwanego tok argumentacji, również ich zeznania obciążone byłyby w znaczący sposób możliwością stronniczości. Wszyscy oni byłiby wszakże zainteresowani uzyskaniem przez powoda rozstrzygnięcia stwierdzającego naruszenie przez pozwanego jego dóbr osobistych, jak również wiążących go przepisów dotyczących odbywania kary pozbawienia wolności, po to, aby orzeczenie to mogło stanowić swoisty asumpt do ich ewentualnych własnych roszczeń. Uszło także uwadze skarżącego, że część dokumentów, na których oparł się sąd pierwszej instancji pochodzi od organów niezależnych od pozwanego np. protokół kontroli Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w S., a dokumenty te korelują z zeznaniami funkcjonariuszy i twierdzeniami pozwanego, a nie powoda i świadków przez niego zgłoszonych

W dalszej kolejności powód zarzucił sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego, polegającą na bezpodstawnym przyjęciu, że powód nie wykazał określonych kwestii, podczas gdy analiza dowodów oraz całokształtu okoliczności sprawy prowadzi do przeciwnego wniosku. Ustalenia Sądu oczywiście jednak nie dają podstaw do uwzględnienia powództwa, a zatem zarzut ten należy traktować jako dalszą postać zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c.

W rozpoznawanej sprawie nie podniesiono wprost żadnego zarzutu naruszenia przepisu prawa materialnego. Sąd Apelacyjny rozważył jednak tę kwestię z urzędu. Ustalony przez Sąd Okręgowy stan faktyczny nie daje podstaw do przyjęcia, że naruszone zostały jakiegokolwiek relewantne normy prawne dotyczące kary pozbawienia wolności czy dóbr osobistych powoda. Żadnych uchybień nie wykazały również przeprowadzane w jednostkach penitencjarnych kontrole resortowe.

Tak argumentując Sąd Apelacyjny oddalił apelację na zasadzie art. 385 k.p.c.

Rozstrzygnięcie o kosztach postępowania apelacyjnego znajduje swoje unormowanie w wyrażonej w art. 98 § 1 k.p.c. zasadzie odpowiedzialności za wynik procesu. Sąd Okręgowy zastosował w stosunku do powoda dobrodziejstwo instytucji z art. 102 k.p.c. W ocenie Sądu odwoławczego, chociaż sytuacja majątkowa i osobista powoda nie zmieniła się, tak decydujące znaczenie należy nadać faktowi, że roszczenie strony powodowej zostało już poddane osądowi przez Sąd I instancji, który w obszernym uzasadnieniu detalicznie wskazał powodowi, dlaczego jego roszczenie nie zasługuje na uwzględnienie. W tym stanie rzeczy, podnosząc do tego w apelacji ogólnikowe zarzuty i podtrzymując wyłącznie stanowisko prezentowane przed Sądem I instancji, powód nie może powoływać się na subiektywne przekonanie o swojej racji. Należne Skarbowi Państwa – Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej koszty postępowania apelacyjnego są przy tym nieznaczące, gdyż zamykają się w kwocie 180 zł, ustalonej zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 26 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z 2015 r., poz. 1800), stosowanej z mocy art. 32 ust. 3.

Edyta Buczkowska – Żuk